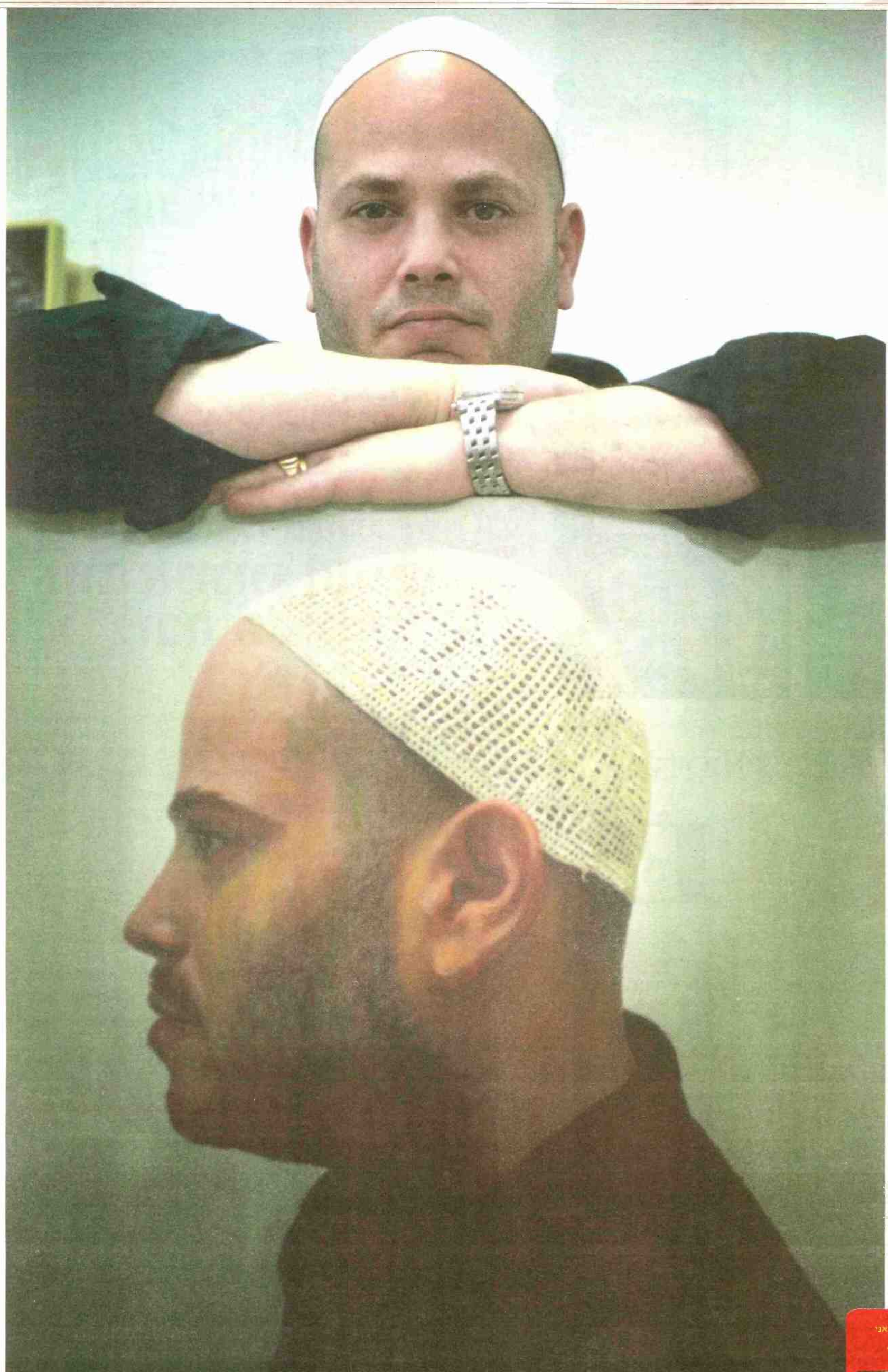
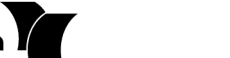

27.11x34.51	1/3	עמוד 60	ידיעות חולון	11/10/2013	39143101-2
בית העיר מרכז לתרבות אורבנית בתל אבי - 186053					

רצועת תרבות

אם אני אוהב משהו אני רוצה שיהיה שלי
ד"ר גיא מורג צפלביץ

23.99x27.33	2/3	61	עמוד	ידיעות חולון	11/10/2013	39143107-8
בית העיר מרכז לתרבות אורבנית בתל אביב - 186053						

ד"ר גיא מורג צפליביץ', אוצר ואספן אמנות, מע"דף לזרז עם האמת הפנימית שלו כלי להביט לאחור. לניגודים שמתע"רכבים בו הוא מתייחס כאילו היו מערכת מושלמת אחת, למרות שהמון אירועים מתנגשים בחייו: הוא ישראלי מצחיק עם ליטוש אירופאי, חובש כיפה שחי בשלווה עם החילוניות במשפחתו, איש צנוע שמ"תרחק מחשיפה אך מוכר היטב בתחומו, וגם רופא שמעדיף לעסוק באמנות ומוצא ביטוי יצירתי ורוקא בין הסירים שבמטבח. "אני הבשלן בבית. כראש השנה הכנתי גפילטעפיש שחבל על הזמן", הוא אומר במבטא פולני כבד ושובר למבטא עיראקי עסיסי כשהוא מספר על גדולתן של הקרבות שלו. "אני אוהב לבשל ורוב האוכל שאני מכין שייך לעדות אחרות. אני מאמין שכל בן אדם צריך לעשות את מה שהוא נהנה ממנו", מנסח הרוקטור את משנת חייו, הפעם בניגון הונגרי.

אנשים מסתכלים עליך וחושבים, מה ששר הבחירות המוזרות האלה?
 "אני עושה מה שאני חושב, לא מה שמקובל".

ביתו הקטן שבפאתי רמת גן משדר חמימות רבת צבע, מעוטרת בעבודותיה העמוסות-צבעוניות של רעייתו, האמנית המוערכת קרן שפילשר. בתלבושתו אין כל רמז לחלוק לכן והוא מעדיף ללבוש את חולצת פרויקט 'פושטי' (ראו מסגרת), שלו שהכינה אשתו, כמעט ציור מהלך, שעליה גאותו. מנגד, הוא חובש כיפה סרוגה סגולה גדולה. "זה לא עניין של זרם דתי", הוא מתפרע מצחוק נוכח מבטי התי"מהון שהפקתי, אחרי ניסיון כושל לחבר את הצבע הסגול עם זרם אמוני מסוים. "הכיפות האחרות פשוט בכניסה. לרוב

אני הולך עם כיפה ערבית לכנה סרוגה כזאת, עם קישוטים שחורים. כיפה היא אביזר לבוש והיא מהווה סמל יותר מאשר חשיבות מבחינה הלכתית. כשום מקום לא כתוב שצריך ללכת עם כיפה אבל זה מקרבל, אז אני הולך אתה".

ילדות ב'ולפסון'

מורג צפליביץ', בן 40, נשוי לאמנית שפילשר ואב לפעוט בן פחות משנתיים. הוא נולד בשיכון ככלי בתל אביב לאמו דבורה מורג, ששימשה כעבר כמפיקת התוכנית 'ערב חדש', ולאביו ר"ר בני מורג צפליביץ' ז"ל, רופא הילדים הנודע שנפטר לפני כחצי שנה. האב היה ממקימי מחלקת הילדים של בית חולים 'ולפסון' והמנהל שלה במשך שנים רבות והקים את מרפאת הילדים 'פינת הילד' בקריית שרת, הפועלת מזה שני עשורים ונחשבת לאחת המרפאות הגדולות באיזור, המטפלת בכ-8,000 ילדים.

"כל הילדות שלי התנהלה סמוך לבית חולים 'ולפסון', משתף הבן. "באתי המון פעמים עם אבא שלי לעבודה, גם בשבתות. הוא עבר קשה. רוב הזמן אפשר היה למצוא אותו רק בעבודה, אבל הוא היה איש יוצא רופן. אדם נפלא שעזר למשפחות רבות בעיר במהלך השנים. חלק גדול מחסדיו נגלו לנו רק במהלך ימי השבעה. הוא היה רופא רגול שטיפל במאות אלפי ילדים. לפעמים, שלושה דורות במשפחה התעקשו להיות מטופלים רק אצלו".

הסממן הראשון לכך שמורג צפליביץ' הבן הסתמן ככועס במוסכמות, צץ כשהיה תלמיד כיתה י"א בתיכון עירוני ד' בתל אביב. יום אחד הוא פשוט קם והחליט לנטוש את המסגרת. למה?

"בשבת היא נוסעת, אני לא. אבל זו לא בעיה, כי אני לא רוצה להחליט בשבילה, ולהיפך. מאחר שגדלתי בחברה חילונית והיא התקרבה לנושא כי זה חשוב לה בשבילי, אנחנו מזהים את המוקשים מלכתחילה ומנטרלים אותם וחיים מצוין"

"ויתרתי על ההתמחות כי זה נראה לי בזבח זמן. בעצם, לא עבדתי כרופא מעולם. הבנתי שאם אהיה רופא, לא אוכל להיות שום דבר אחר. זה יהיה או זה או זה, אלא אם כן אעשה את שניהם, אבל לא כפי שארצה לעשות אותם"

"כי עניינו אותי דברים אחרים ממה שניסו ללמד אותי. למרות שמנהל בית הספר, ואב רגני, ניסה ככל ררך להשאיר אותי, אני החלטתי לעזוב".

ומה עשית במקום?
 "בחרתי במסגרת לימודים אקסטרנית, וכשהבנתי שגם הם רצו שאלמד יותר שעות ויותר קשה, החלטתי לעזוב גם שם וסיימתי את בחינות הבגרות לכד. כשהשתחררתי מהצבא חשתי על העתיד והגעתי למסקנה, שאם כבר צריך לעבוד ולהתפרנס ממשוה, לפחות שהבחירה תהיה מעניינת".

אז החלטת להיות רופא?
 "אבא שלי היה רוגמה אישית מהלכת לתהליך הבחירה".

סעווסקופ בהונגריה

בגיל 24 ארז מורג-צפליביץ' פקלאות ויצא לבודפשט, בירת הונגריה, בה החל במסלול מפרך וארוך של לימודי רפואה. "הלימודים נתנו לי המון כלים להבנה של דברים בהרבה רמות, כיוונים וזוויות", הוא משחזר. "התקופה ההונגרית בחיי הייתה תקופה יפה בת שמונה שנים, כולל לימודי מכינה לרפואה, בסביבה תרבותית אחרת. חוויתי לימודים קשים ומעניינים, חוויתי חיי תרבות מרתקים והלכתי לתערוכות ולאירועי פרינג', שהם תמיד הרבה יותר מעניינים, ניסיוניים וחופשיים. זו הייתה תקופה כיפית".

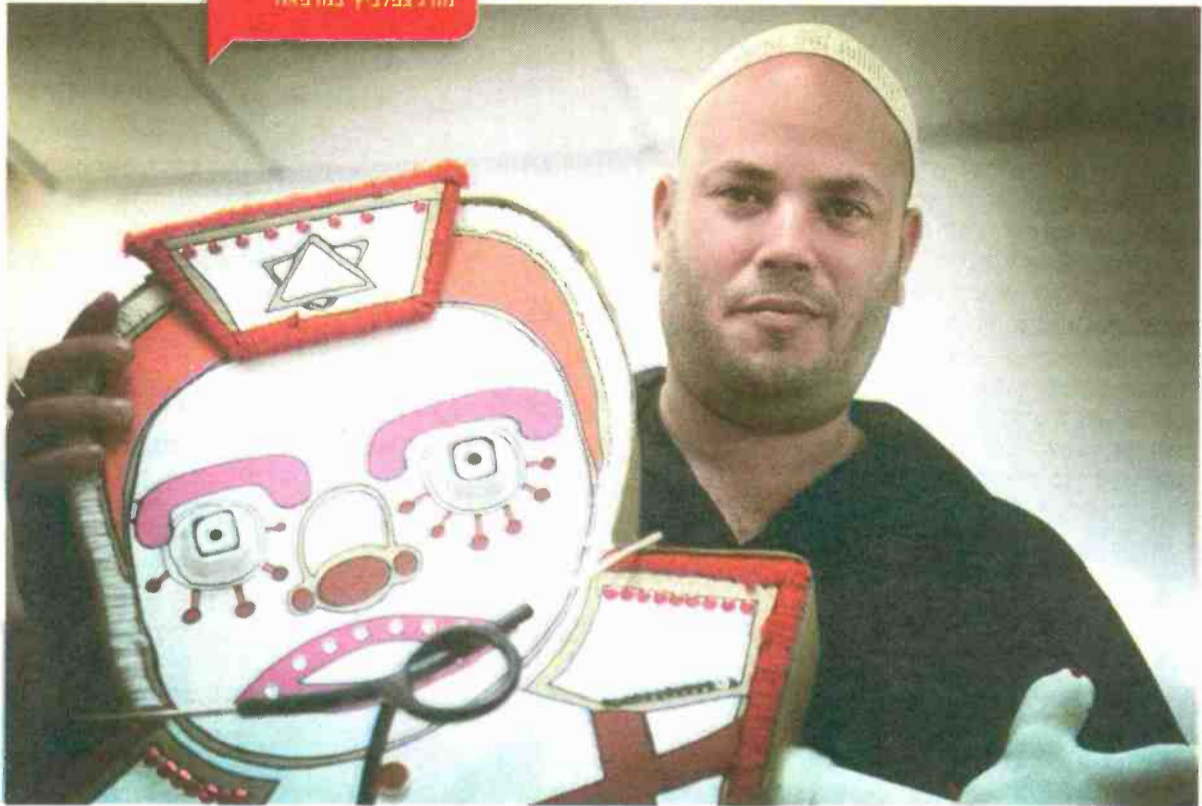
בגיל 32 הוא שב הביתה, מצויד בתואר רוקטור לרפואה ובשליטה בהונגרית שר"טפת. "חזרתי לכאן שונה מהרבה בחינות. הונגריה עידנה אותי והפכה אותי ליותר אירופאי", הוא אומר. "מכיוון שלא הייתי בקשר רק עם סטודנטים ישראליים, ומלכתחילה הייתי בקשר עם סביבה אנושית

נגד הזרם

הוא עזב את התיכון בכיתה י"א • סיים לימודי רפואה והחליט שלא יהיה רופא • חזר בתשובה והתחתן עם חילונית • והפך לאוצר אמנות בעל שם • ד"ר גיא מורג צפליביץ', שמנהל את מרפאת 'פינת הילד' בחולון (אותה הקים אביו, הרופא המיתולוגי של העיר), מפתיע כל פעם מחדש • "אני עושה מה שאני חושב, לא מה שמקובל"

22.06x33.99	3/3	62	עמוד	ידיעות חולון	11/10/2013	39143114-6
בית העיר מרכז לתרבות אורבנית בתל אבי - 186053						

"הרסתי את השורת הרפואה המשפחתית" מורג צפלבין במרפאה

הקהל יאהב את הבחירה. אני בוחר עבור דות לפי התאמתן, לדעתי, לתערוכה. זה הקו שלי".

אתה מעדיף לעבוד לא מעט בפריס-ריה.

"כללית, אני מוצא שהגלריות העירור ניות בארץ הן איכותיות. העיריות הבינו שאמנות מוסיפה רבות לעיר, ובכלל, החפות של הגלריות העירוניות משיקולי סחירות ומעמד מאפשרת לי חופש גמור בבחירת האמנים והיצירות. עיריית חולון לדוגמה, שמשקיעה בתרבות ובאמנות בצורה יוצאת דופן וכמות זמן אריירה לפיתוח העיר מבחינה תרבותית, בלי מליצות, הפכה למעצמת תרבות של ממש. אין לי מילים. זה פשוט פנומנלי. עזבי את ההכרה ברחבי הארץ, כי בארץ מדברים על חולון כבר מזמן. גם בחו"ל כבר יודעים על הפרויקטים של חולון. יש פה חזון תרבותי מדהים".

למה אתה בורח מפרסום? בלעדיו אתה כמעט לא קיים. אפילו הריאיון הזה הוא המפגש הראשון שלך עם התקשורת.

"אני מאמין שאוצר אמור לתת את הכמה לאמנים ולאמנות שאותם הוא מציג, ולא להיות בחזית. האמנים הם הכוכבים ובי עלי הכישרון האמיתיים. אני משתף כאן פעולה לטובת התערוכות שמוצגות ועוד יוצגו".

מי האמן האהוב עליך?
"יש כמה. ששה סרבר, שהוא מאסטר אמיתי, כמו אנשי האשכולות של הרנסנס. קרן שלי, שהיא אחת היוצרות הפוררות, המעניינות והמגוונות, וגם אישה יוצאת דופן שנמצאת לצדי בכל רגע ובכל עניין כמעט. גם אסי משולם הוא אמן אמיתי שיוצר ללא לאות, לא נכנע לתכתיבים ומצליח לגלות עוד ועוד פנים במשנה הקשה והעמוקה שלו".

בלי תיוגים

הוא צמח בבית חילוני ובמקביל לענייני שגילה באמנות ולנטישת לימודי התיכון, חזר בתשובה. "יש שחוזרים בתשובה בעקבות משבר או טראומה", הוא מסביר את התהליך. "אני הגעתי למסקנה שזו הדרך הנכונה מבחינתי. כמו תמיד, כשאני מגיע להחלטה, או זה קורה לי. פעם הייתי יותר נוקשה עם עצמי מאשר היום, מהסיבה הפשוטה שהשנים בהונגריה עידנו את הקצוות. כשאין איפה לקנות אוכל כשר, או כש צריך להיזהר מלהיראות יהודי, זה הופך את הרברים לפחות מחורדים".

הוא מנהל זוגיות חמה ואוהבת עם רעייתו האמנית, לה הוא נשוי מזה שלוש שנים ואותה הכיר באמצעות חברה משותפת כשהלך ללמוד אוצרות. "זה היה הדבר הכי טוב שיצא לי מהלימודים שם", הוא צוחק. שפילר (אני יוצאת לסבול, איפה כרטיס האשראי?", היא סוגנת בבעלה), הינה חילונית למהדרין. איך זה מסתדר בחיי היומיום?

"זה לא מפריע לנו, כי שנינו מקבלים אחר את השני. הקבלה וההבנה שבין שנינו הן מאוד רחבות ואיש מאתנו לא מכתוב לאחד מה לעשות. אנחנו נותנים זה לזו את החופש האישי שלו. בשבת היא נוסעת, אני לא. אבל זו לא בעיה כי אני לא רוצה להחליט בשבילה, ולהיפך. מאחר שאני גדלתי בחברה חילונית והיא התקרבה לנושא כי זה חשוב לה בשבילי, אנחנו מזהים את המוקשים מלכתחילה ומנטרלים אותם וחיים מצויין. למעשה, אנחנו מתנהלים באופן הכי טבעי שאפי שר וחיים את החיים שלנו בלי התייג הזה, שהוא פחות מעניין אותנו. כאמת".

והילד?
"הוא יחליט על דרכו כשהיה גדול".

חיפשתי לעסוק במשהו שקשור באמנות, ומאחר שאני לא מוכשר ביצירה - אני יודע שלא אהיה אמן - הלכתי על משהו שמשלב בין התחומים ולמדתי אוצרות ב'מרכז לאמנות עכשווית"

בתוכי במהלך החיים, אבל הדברים התפתחו לאהבה גדולה". מורג צפלבין החל לאסוף יצירות אמנות בגיל צעיר, וכשהיה בן 18, רכש לעצמו מראשונה עבודה של האמן יוסף בודקו (שהיה אחד ממנהלי 'בצלאל החדש' שנפתח בשנת 1935). מאז הלך שבי אחר אהבתו. "אני מנסה לשמור שהאהבה הזו לא תשתלט לי על החיים", הוא אומר. "מצד שני, כשאני רואה משהו יפה, אני משתדל שלא לעמוד בפניו. אם אני אוהב משהו, אני רוצה שיהיה שלי".

בחרת להיות אוצר אמנות.
"חיפשתי לעסוק במשהו שקשור באמנות, ומאחר שאני לא מוכשר ביצירה - אני יודע שלא אהיה אמן - הלכתי על משהו שמשלב בין התחומים ולמדתי אוצרות ב'מרכז לאמנות עכשווית".
איזו אישיות-אוצר גיבשת לעצמך עם השנים?
"כשאני בוחר עבודות לצורך הקמת תערוכה, אני בוחר לפי מה שנראה לי נכון ואותו אני מציג לקהל ומקווה שגם

מעניינת של מוזיקאים ואמנים מקומיים, הפכתי לדובר הונגרית ממש. לא שזה עוזר לי במשהו כאן, חוץ מאשר לנג'ס לז' קנים בתור לקופת חולים. למדתי לאהוב את השפה והתרבות. מצד שני, גם הבנתי כיני לבין עצמי שלא אוכל להיות רופא. למרות שעברתי כשנה כעוזר לרופא בתל השומר, ויתרתי על ההתמחות".

למה?
"כי זה נראה לי בזבוז זמן. רק כדי שיהיה כתוב לי שעשיתי התמחות? בעצם, לא עברתי כרופא מעולם".

כולם בטח חשבו שהשתגעת.
"יכול להיות, אבל אני הבנתי שאם אהיה רופא, לא אוכל להיות שום דבר אחר. כרופא אצטרך להיות כל כולי במקום הזה, כמו אבא שלי, ומלכתחילה לא אוכל לעשות שום דבר אחר. זה יהיה או זה או זה, אלא אם כן אעשה את שניהם, אבל לא כפי שארצה לעשות אותם".
אחרי השקעה כזאת ענקית? מה אמרו ההורים?
"התקף הלב לא התרחש במקרה הזה, כפי שהיה צפוי שיקרה אצל הורים פולנים", הוא משתעשע במבטא פולני. "אחותי היא רופאה מתמחה ברפואת ילדים וגי סי עושה את ההתמחות שלו ב'ולפסון'. שניהם מבריקים ואוהבי אדם כמו אבא שלי. הם ימשיכו את דרכו במרפאה בתום התמחותם. אני 'הרסתי' את המסורת המ' שפחתית אבל ההורים שלי הבינו ותמכו. הם עמדו מאחורי ההחלטה, גם אם לא כל כך פשוט היה להם לקלוט שהבן הרופא שלהם עושה כזה סוויץ' בחיים שלו. על כך מגיע להם כל הקרדיט".

לפרנסתו, הוא מנהל עם אמו את מר' פאת 'פינת הילד' שהקים אביו, ומדגיש: "אני לא עוסק במקום כרופא, אלא בנייהל היומיומי של המרפאה".

רק מה שאני חושב

ר"ר מורג צפלבין נטש את הרפואה לטובת עולם האמנות, או ליתר דיוק, עשה פניית פרסה ושב לאהבתו הראשונה. אם לחפש את האשם, אפשר בהחלט לאתר אותו בקלות בבית הוריו. "אבא שלי נהג לרכוש מדי פעם יצירות אמנות או איזה כלי יפה, ואמא שלי תמיד תרמה לתחושה ה'תרבותית' שהייתה בבית", הוא מסביר. "היה ברור שהעניין באמנות היה חלק מכל המכלול. זה כנראה משהו שנספג

ממגל ועד קרוקס

ד"ר גיא מורג-צפלבין אצר תערוכות אמנות רבות. בשנתיים האחרונות הוא טורח על פרויקט 'פושטי', שהחל כפרויקט הקמה של גלרייה עבור תלמידי 'הגימנסיה הרצליה לאמנות עכשווית', וצמח לכדי פרויקט התנדבותי בינלאומי, בו לוקחים חלק אמנים מובילים בארץ ובעולם, לצד יצירות של תלמידים וילדים. הרעיון: לחלק לאמנים מתברות 'פושטי' של פעם ('החומות החן עם לוח הכפל מאחור'), כדי להפוך לעבודות אמנות. ההיענות הייתה גדולה מהצפוי ומעבר למה שניתן היה להציג בגימנסיה. לפיכך, התוצאות החלקיות של 350 אמנים מ-45 מדינות ("כמעט כמו הבינאלח בוונציה"), מוצגות בתערוכות ענק ששמה צוט בוק בבית העיר בתל אביב (בתמיכת איילת ביתן שלונסקי, האוצרת הראשית של מתחם 'ביאליק'). בקרוב תוצג התערוכה גם בעיר רחובות, ויוצגו בה עבודות אמנים חדשים שהצטרפו למיזם במהלך הזמן.

מורג-צפלבין מוכר גם כאוצר במרחבי השפלה (הוא אצר שתי תערוכות, עץ הדעת' ותחילה, עם אורה קראוס, מנהלת ואוצרת הגלריה העירונית של רחובות), וכאוצר מעניין ויוצא דופן הפועל בעיר חולון. "מרגע שפנו אליי מחולון נורא שמחת, כי חולון היא בית. היא הזיכרון של אבא". בשנה החולפת אצר בעיר תערוכות שעסקו שבין אמנות, עיצוב וקולנוע: 'אם אין לחם, שיאכלו עוגות', שעסקה בפחמימה האהובה עלינו, ממצבה הפשוט ועד למצב הצבירה היפה, המפונפן והמעוט; 'המנגליסטים', שהכניסה למעגל האמנות את תרבות המנגל הכה-ישראלית, על אנשיה, כמויות הבשר הנצלות על האש והסיפורים הקשורים אליהם; ומס שפתיים, על דימויי גוף, הפרעות אכילה והפרעות פונקציונליות של אוכל. "רציתי לצאת קצת מחשגרה", מעיד האוצר. לעונת התערוכות הנוכחית בחולון הוא מכין שתי תערוכות חדשות. האחת מתייחסת לעבודתו של המשורר רוני סומק והשנייה תהיה בשיתוף עם מעצב הנעליים עודד ארמה. "אני הולך עם קרוקס או עם הנעליים של עודד", מעיד האוצר על בחירותיו.